

Abstrakt

Věcná práva v československém právu v letech 1964-1990

Tato práce si klade za cíl komplexně popsat úpravu věcných práv v československém právu v letech 1964 až 1990. Práce se věnuje popisu právní úpravy věcných práv v československém právu v letech 1964 až 1990, jakož i historickému pozadí vzniku této právní úpravy, teoretickým východiskům úpravy věcných práv, jejich místu v systému československého socialistického práva, dále i jejich analýze socialistickou jurisprudencí (včetně soudobé odborné literatury), jakož i popisu jejich využití v praxi. Tato práce se dále věnuje socialistickým právním substitutům nahrazujícím některá věcná práva, která se těmto právům svých charakterem a využitím blíží. Práce byla vypracována při využití metody deskripce a rozboru normativních textů, textů odborné literatury (právní i ideologické) a judikatury ve spojení s analýzou těchto textů a jejich případnou komparací.

Úvod práce obsahuje rozbor právního institutu věcných práv a jejich pojetí v systému socialistického práva, a to jak širšího systému socialistického práva (tj. právních řádů zemí socialistického bloku), jakož i v systému československého socialistického práva včetně popisu vlivu a významu marxisticko-leninské ideologie na tuto část práva. Těžištěm práce je rozbor úpravy věcných práv a obdobných socialistických institutů v občanském zákoníku z roku 1964 (zákon č. 40/1964 Sb.) ve znění před rokem 1990. Text práce dále srovnává původní znění zákoníku s novelizací z roku 1982. Práce dále obsahuje rozbor úpravy věcných práv i v zákoníku mezinárodního obchodu z roku 1963 (zákon č. 101/1963 Sb.). Rozbor klíčových ustanovení občanského zákoníku z roku 1964 a zákoníku mezinárodního obchodu z roku 1963 vychází z dobových komentářů, právnických učebnic a relevantní judikatury, čímž dochází ke komplexní analýze právní úpravy věcných práv doplněné teoretickou analýzou východisek a nauky o věcných právech ve studované době.

Závěr práce popisuje postupný návrat k tradičnímu vnímání věcných práv po konci socialistického režimu v Československu.

Klíčová slova

věcná práva, socialistické občanské právo, osobní vlastnictví, vlastnické právo, držba, věcná břemena, zástavní právo, zadržovací právo, omezení převodu nemovitosti, osobní užívání, osobní užívání pozemků, občanský zákoník, zákoník mezinárodního obchodu